

CONCERT PARTICIPATIU

G. F. Handel

El Messies

16 de desembre de 2022, 20h

GIRONA

Auditori - Sala Montsalvatge

El ressorgiment musical de Handel

Aquell dissabte plovia a Dublín. Era el 18 de novembre de 1741. George Frideric Handel hi va arribar en vaixell. Tres setmanes abans havia sentit un *pasticcio* de Galuppi titulat *Alessandro in Persia* al londinenc teatre de Haymarket. Aquella música «em va mantenir de bon humor durant tot el viatge», va escriure al seu llibretista Charles Jennens. A la maleta, Handel hi portava moltes partitures ja estrenades. Però també una de nova, acabada d'escriure en només vint-i-un dies: *El Messies*. Una reflexió cristiana, dramàtica i alhora contemplativa, preludiada per la història del naixement de Jesús, però centrada en l'episodi de Quaresma de la seva crucifixió i resurrecció. Una mena de resum de totes les premisses que fan de Jesucrist el Messies anunciat. Jennens, un cristià devot, terratinent, mecenes de les arts i col·laborador de Handel de feia un temps, n'havia escrit el text.

Amb aquell viatge, Handel posava distància amb Londres, la ciutat on havia patit el progressiu fracàs de les seves creacions operístiques, que havia culminat al teatre de Lincoln's Inn Fields, el 10 de gener de 1741, amb el gran fiasco de *Deidamia*, la darrera òpera que compondria. Una confluència d'atzars va fer que en paral·lel, William Cavendish, duc de Devonshire, convidés Handel a participar en la temporada de concerts d'hivern del 1741-1742 a Dublín. Una primera sèrie de sis concerts va assolir tant d'èxit que en va facilitar ràpidament una segona.

Sembla que no va ser fins el març del 1742 que es va començar a parlar d'organitzar un concert benèfic a Dublín. Una oportunitat per estrenar el seu *Messies*. La idea era usar quatre solistes professionals, amb els cors de les dues catedrals, la de Saint Patrick i la de Christ Church, i una orquestra reduïda a la mínima expressió (corda, trompeta, timbales i continu). De cara a les posteriors versions londinenques, l'ampliaria amb oboès, fagots, etc. Per cert, que el rondinaire Jonathan Swift, el cèlebre autor d'*Els viatges de Gulliver* i aleshores degà de Saint Patrick, es va oposar a l'ús dels seus cantants. Finalment, hi va accedir en saber que seria una actuació amb finalitats benèfiques.

L'estrena d'*El Messies* es va fer el divendres 13 d'abril de 1742, dues setmanes després de Pasqua, al New Music Hall de Dublín, una sala avui inexistent que s'havia inaugurat a Fishamble Street (al barri de Temple Bar) el 2 d'octubre de 1741, poques setmanes abans de l'arribada de Handel.

Hi van assistir 700 persones, el màxim nombre possible. Prèviament s'havia demanat als senyors que hi assistissin sense espasa i a les dames, sense mirinyac, per aprofitar millor els seients. La recaptació de 400 lliures es va destinar a l'alleujament del deute dels presos econòmics, a l'hospital de Mercer i a la beneficència. L'èxit inusitat va incitar una segona interpretació, i això va propiciar que Handel allargués la seva estada a Dublín després de l'estrena i no abandonés la ciutat fins l'agost següent, al cap de nou mesos d'haver-hi fet cap.

El març del 1743 arribava l'estrena de l'oratori a Londres. Havia començat el ressorgiment musical de Handel. Des d'aleshores i fins avui, *El Messies* mai més s'ha deixat d'interpretar.

Joan Vives, novembre del 2022

Una obra d'art col·lectiva

27 de desembre de 2018. Auditori de Barcelona. Primer concert de l'Associació Messies Participatiu sota la direcció d'Edmon Colomer. Cinc anys més tard, aquí estem, més forts que mai i duent a terme cada desembre concerts a Barcelona i Girona. Ja som 900 sòcies i socis repartits per tota la geografia catalana (aquest any amb incorporació de sòcies de les Illes). En el cas de Girona, som ja 220, amb representació a totes les comarques. El nostre és un projecte cultural català, nascut des de la societat civil, que a poc a poc s'impregna a tot el territori.

Després de la pandèmia, l'Associació torna a desenvolupar les seves activitats, sobretot els concerts participatius: el de primavera, dedicat aquest any a la plenitud de Mozart, sota la batuta d'Alfred Cañamero, i el que us disposeu a escoltar.

Un any de rècord, ja que hi haurà més de 500 cantaires de l'Associació a l'escenari i les llotges de l'Auditori de Barcelona, i 200 a les de l'Auditori de Girona. Uns cantaires que han treballat durant 45 hores d'assaig: la nostra missió és estimular la pràctica social del cant i de la música mirant d'assolir la màxima qualitat i excel·lència.

Enguany, la partitura que veieu a les nostres mans l'ha editat la mateixa Associació. És de domini públic i lliure de drets. Compta, a més, amb la traducció al català del llibret a cura de Miquel Desclot —a qui agraïm la possibilitat de publicar-la—, que contribueix al coneixement del text que va escriure Charles Jennens per a l'obra de Handel.

Al concert de Barcelona, seguirem la proposta marcada l'any passat pels companys de l'Associació a Girona: incorporar corals infantils a l'escenari en dues peces de l'oratori. A Girona, el nombre de cantaires infantils doblarà el de l'any passat.

D'altra banda, continuant amb el nostre compromís social, aquest any hem incorporat joves cantaires de la Coral Simfònica Vozes, un projecte que des del 2004 utilitza la música com a eina d'inclusió, integració i cohesió social.

Volem agrair la col·laboració i la bona predisposició des de sempre dels Auditoris de Barcelona i Girona, sense la complicitat dels quals no podríem desenvolupar la nostra tasca, i també destacar que aquest any, en el cas del de Girona, hem entrat a la seva programació, cosa que agraïm especialment i que ens fa coorganitzadors.

Així mateix, volem agrair la feina dels directors preparadors, Alfred Cañamero i Martí Ferrer, així com dels pianistes correpetidors. Sense tots ells, res seria igual. Gràcies a en Joan Vives, també, que signa el text sobre *El Messies* que obre aquest programa.

El nostre agraïment a tots els qui han col·laborat amb nosaltres: persones, entitats, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Ajuntaments de Barcelona i Girona, i Diputacions de Barcelona i Girona. Sense el seu suport, no seria possible aquest projecte.

I moltes gràcies a Manel Valdivieso, que ens ha descobert matisos d'*El Messies* que desconexíem. La seva personalitat dinàmica, positiva i engrescadora ha aconseguit que anéssim més enllà sense adonar-nos-en i, a més, passant-nos-ho bé.

Gaudiu d'aquest gran cor, de l'orquestra i dels solistes, viviu la música i participeu amb nosaltres de la construcció d'aquesta obra d'art musical col·lectiva.

El Messies

PRIMERA PART

- 1 *Sinfonia* *Simfonia*
- 2 *Recitative (tenor)*
Comfort ye, comfort ye my people, saith your God.
Speak ye comfortably to Jerusalem,
and cry unto her that her warfare is accomplished,
that her iniquity is pardoned.
The voice of him that crieth in the wilderness;
prepare ye the way of the Lord;
make straight in the desert
a highway for our God.
Isaiah XL 1-3
- 3 *Air (tenor)*
Every valley shall be exalted,
and every mountain and hill made low;
the crooked straight and the rough places plain.
Isaiah XL 4
- 4 *Chorus*
And the glory of the Lord shall be revealed,
and all flesh shall see it together:
for the mouth of the Lord hath spoken it.
Isaiah XL 5
- 5 *Recitative (bass)*
Thus saith the Lord of Hosts:
yet once a little while and I will shake the heavens,
and the earth, the sea, and the dry land.
And I will shake all nations,
and the desire of all nations shall come.
The Lord, whom ye seek,
shall suddenly come to his temple,
even the messenger of the covenant,
whom ye delight in, behold,
He shall come, saith the Lord of Hosts.
Haggai II 6-7; Malachi III 1
- 6 *Air (contr'alto)*
But who may abide the day of His coming?
And who shall stand when He appeareth?
For He is like a refiner's fire.
Malachi III 2
- 7 *Chorus*
And He shall purify the sons of Levi,
that they may offer unto the Lord
an offering in righteousness.
Malachi III 3
- 8 *Recitative (contr'alto)*
Behold, a virgin shall conceive,
and bear a son,
and shall call His name Emmanuel,
God with us.
Isaiah VII 14; Matthew I 23
- 9 *Air (contr'alto)*
O thou that tellest good tidings to Zion,
get thee up into the high mountain.
O thou that tellest good tidings to Jerusalem,
lift up thy voice with strength;
lift it up, be not afraid;
say unto the cities of Judah:
behold your God! Arise, shine,
for thy light is come,
and the glory of the Lord is risen upon thee.
- Recitativu (tenor)*
Consoleu, consoleu el meu poble!, diu el vostre Déu.
Parleu amorosament a Jerusalem
i crideu-li que el seu temps de prova és acomplert,
que la seva culpa és expiada.
La veu del qui clama en el desert:
prepareu el camí del Senyor,
aplaneu a l'estepa
un camí dret per al nostre Déu.
Isaïes XL 1-3
- Ària (tenor)*
Les fondalades s'alçaran,
les muntanyes i els turons s'abaixaran:
les giragonses seran dretes i les garrotxes planes.
Isaïes XL 4
- Cor*
I es revelarà la glòria del Senyor
i tota carn ho veurà alhora,
car la boca del Senyor ha parlat.
Isaïes XL 5
- Recitativu (baix)*
Això diu el Senyor de les Hosts:
una vegada més, i aviat, jo trontollaré el cel
i la terra i el mar i els continents.
I trontollaré totes les nacions
i afluirà el més preat de cadascuna.
El Senyor que cerqueu
vindrà de sobte al seu santuari,
i l'àngel de l'aliança
que tant desitgeu, heus aquí
que ja ve, diu el Senyor de les Hosts.
Ageu II 6-7; Malaquies III 1
- Ària (contralt)*
Qui resistirà el dia de la seva arribada?
Qui es tindrà dret quan aparegui?
Car Ell és com el foc del fonedor.
Malaquies III 2
- Cor*
I purificarà els fills de Leví,
perquè puguin oferir al Senyor
una ofrena condigna.
Malaquies III 3
- Recitativu (contralt)*
Heus aquí que una verge concebrà
i infantarà un fill
i li posarà el nom d'Emmanuel,
això és, Déu amb nosaltres.
Isaïes VII 14; Mateu I 23
- Ària (contralt)*
Oh tu que portes la bona nova a Sió,
puja a l'alta muntanya;
oh tu que portes la bona nova a Jerusalem,
alça la veu amb força;
crida fort, sense por;
digues a les ciutats de Judà:
heus aquí el vostre Déu! Alça't, brilla,
que ve la teva llum,
i la glòria del Senyor clareja damunt teu.

Chorus

O thou that tellest good tidings to Zion,
arise, say unto the cities of Judah:
behold your God!,
and the glory of the Lord is risen upon thee.

Isaiah XL 9, LX 1

Cor

Oh tu que portes la bona nova a Sió,
alça't, digues a les ciutats de Judà:
heus aquí el vostre Déu!, heus-lo aquí!,
la glòria del Senyor clareja damunt teu.

Isaïes XL 9, LX 1

10 *Recitative (bass)*

For, behold, darkness shall cover the earth,
and gross darkness the people:
but the Lord shall arise upon thee,
and His glory shall be seen upon thee.
And the gentiles shall come to thy light,
and kings to the brightness of thy rising.

Isaiah LX 2-3

Recitatiu (baix)

Que, guaita, la tenebra cobrirà la terra
i l'obscuritat els pobles:
però el Senyor clareja damunt teu
i la seva glòria apareix damunt teu.
I els pobles vindran a la teva llum
i els reis a la claror de la teva aurora.

Isaïes LX 2-3

11 *Air (bass)*

The people that walked in darkness
have seen a great light,
and they that dwell
in the land of the shadow of death,
upon them hath the light shined.

Isaiah IX 1

Ària (baix)

El poble que caminava en la tenebra
ha vist una gran llum,
i sobre els habitants
de la terra de l'ombra de la mort
la llum ha resplendit.

Isaïes IX 1

12 *Chorus*

For unto us a child is born,
unto us a son is given.
And the government shall be upon His shoulder.
And His name shall be called
Wonderful, Counsellor, the mighty God,
the everlasting Father, the Prince of Peace.

Isaiah IX 5

Cor

Perquè ens ha nascut un infant,
se'ns ha donat un fill,
l'imperi és damunt les seves espatlles
i li han posat de nom Meravellós,
Conseller, Déu poderós,
Pare etern, Príncep de la Pau.

Isaïes IX 5

13 *Pifa*

Simfonia pastoral

14 *Recitative (soprano)*

There were shepherds abiding in the field,
keeping watch over their flocks by night.

Luke II 8

Recitatiu (soprano)

S'estaven uns pastors en aquells camps
que a la nit vetllaven el ramat.

Lluc II 8

And lo, the angel of the Lord came upon them,
and the glory of the Lord
shone round about them,
and they were sore afraid.

Luke II 9

I un àngel del Senyor se'ls va aparèixer
i la glòria del Senyor
els embolcallà amb la seva llum
i ells s'espantaren qui-sap-lo.

Lluc II 9

15 *Recitative (soprano)*

And the angel said unto them:
fear not, for behold, I bring you
good tidings of great joy,
which shall be to all people;
for unto you is born this day
in the city of David a Saviour,
which is Christ the Lord.

Luke II 10-11

Recitatiu (soprano)

I l'àngel els digué:
no tingueu por, perquè, mireu,
us duc la bona nova d'una gran joia,
que serà per a tot el poble,
i és que avui us ha nascut,
a la ciutat de David, un Salvador,
que és el Crist Senyor.

Lluc II 10-11

16 *Recitative (soprano)*

And suddenly there was with the angel
a multitude of the heavenly host
praising God, and saying:

Luke II 13

Recitatiu (soprano)

I de sobte s'uní a l'àngel
un estol de la milícia celestial
que lloava Déu dient:

Lluc II 13

17 *Chorus*

Glory to God in the highest,
and peace on earth,
good will toward men.

Luke II 14

Cor

Glòria a Déu en les altures,
i pau a la terra,
benaurança per als homes.

Lluc II 14

18 *Air (soprano)*
Rejoice greatly, O daughter of Zion;
shout, O daughter of Jerusalem.
Behold, thy King cometh unto thee.
He is the righteous Saviour
and He shall speak peace unto the heathen.
Zechariah IX 9-10

19 *Recitative (alto)*
Then shall the eyes of the blind be opened,
and the ears of the deaf unstopped.
Then shall the lame man leap as an hart,
and the tongue of the dumb shall sing.
Isaiah XXXV 5-6

20 *Air (alto, soprano)*
He shall feed His flock like a shepherd,
and He shall gather the lambs with His arm,
and carry them in His bosom,
and gently lead those that are with young.
Come unto Him, all ye that labour,
that are heavy laden,
and He will give you rest.
Take His yoke upon you,
and learn of Him;
for He is meek and lowly of heart,
and ye shall find rest unto your souls.
Isaiah XL 11; Matthew XI 28-29

21 *Chorus*
His yoke is easy
and His burthen is light.
Matthew XI 30

SEGONA PART

22 *Chorus*
Behold the Lamb of God,
that taketh away the sin of the world.
John I 29

23 *Air (alto)*
He was despised and rejected of men,
a man of sorrows, and acquainted with grief.
He gave His back to the smiters,
and His cheeks to them that plucked off the hair;
He hid not His face from shame and spitting.
Isaiah LIII 3, L 6

24 *Chorus*
Surely He hath borne our griefs,
and carried our sorrows.
He was wounded for our transgressions,
He was bruised for our iniquities.
The chastisement of our peace was upon Him.
Isaiah LIII 4-5
And with His stripes we are healed.
Isaiah LIII 5

25 *Chorus*
All we like sheep have gone astray,
we have turned every one to his own way.
And the Lord hath laid on Him
the iniquity of us all.
Isaiah LIII 6

Ària (soprano)
Exulta, oh filla de Sió,
crida de joia, filla de Jerusalem,
vet aquí que ja ve el teu Rei.
Ell és el Salvador just,
i dictarà la pau a les nacions paganes.
Zacaries IX 9-10

Recitatiu (contralt)
Llavors es desclouran els ulls dels cecs
i les orelles dels sords s'obriran,
llavors el coix saltarà com un cérvol,
i la llengua del mut cantarà de joia.
Isaïes XXXV 5-6

Ària (contralt, soprano)
Com un pastor pasturarà el seu ramat,
aplegarà amb els braços els anyells
i els durà en el seu si,
i menarà amb dolcesa les ovelles mares.
Veniu a Ell els lassos
i afeixugats,
i Ell us alleujarà.
Preneu el seu jou damunt vostre
i escolteu els seus ensenyaments,
que és benèvol i humil de cor,
i les vostres ànimes trobaran repòs.
Isaïes XL 11; Mateu XI 28-29

Cor
El seu jou és suau
i la seva càrrega lleugera.
Mateu XI 30

Cor
Heus aquí l'Anyell de Déu,
que lleva el pecat del món.
Joan I 29

Ària (contralt)
Fou menyspreat i rebutjat entre els homes,
home fet al dolor i als sofriments.
Parà l'esquena als qui l'assotaven
i les galtes als qui li arrencaven la barba;
no amagà la cara als ultratges i a les escopinades.
Isaïes LIII 3, L 6

Cor
Ben cert, Ell ha portat els nostres sofriments
i ha carregat els nostres dolors.
Fou traspasat pels nostres mancaments,
capolat per les nostres culpes;
el càstig que ens torna la pau pesa damunt d'Ell.
Isaïes LIII 4-5
I per les seves nafres hem estat guarits.
Isaïes LIII 5

Cor
Tots nosaltres vagàvem com ovelles,
cadascú tirava pel seu camí
i el Senyor feu recaure damunt d'Ell
la iniquitat de tots nosaltres.
Isaïes LIII 6

- 26 *Recitative (tenor)*
All they that see Him laugh Him to scorn:
they shoot out their lips,
and shake their heads, saying:
Psalm XXII 8
- 27 *Chorus*
He trusted in God that he would deliver Him:
Let Him deliver Him, if He delight in Him.
Psalm XXII 9
- 28 *Recitative (tenor)*
Thy rebuke hath broken His heart;
He is full of heaviness.
He looked for some to have pity on Him,
but there was no man;
neither found he any to comfort Him.
Psalm LXIX 21
- 29 *Air (tenor)*
Behold, and see if there be any sorrow
like unto His sorrow.
Lamentations I 12
- 30 *Recitative (tenor)*
He was cut off out of the land of the living,
for the transgressions of Thy people
was He stricken.
Isaiah LIII 8
- 31 *Air (tenor)*
But thou didst not leave His soul in hell;
nor didst thou suffer thy Holy One to see
corruption.
Psalm XVI 10
- 32 *Chorus*
Lift up your heads, O ye gates;
and be ye lift up, ye everlasting doors;
and the King of Glory shall come in.
Who is this King of Glory?
The Lord strong and mighty,
the Lord mighty in battle.
The Lord of Hosts,
He is the King of Glory.
Psalm XXIV 7-10
- Pausa
- 33 *Recitative (tenor)*
Unto which of the angels said He at any time,
Thou art my Son, this day have I begotten thee?
Hebrews I 5
- 34 *Chorus*
Let all the angels of God worship Him.
Hebrews I 6
- 35 *Air (alto)*
Thou art gone up on high,
thou hast led captivity captive
and received gifts for men;
yea, even for Thine enemies rebellious also,
that the Lord God might dwell among them.
Psalm LXVIII 19
- 36 *Chorus*
The Lord gave the word,
great was the company of the preachers.
Psalm LXVIII 12
- Recitativu (tenor)*
Tots els qui el veuen es riuen d'Ell:
fan ganyotes de befa
i remenen el cap, dient:
Salm XXII 8
- Cor*
S'adreçà a Déu perquè el salvés:
que Ell l'alliberi, si tant se l'estima.
Salm XXII 9
- Recitativu (tenor)*
Els teus escarnis li han trencat el cor;
tot Ell és presa de l'angoixa.
Esperava que algú en tingués compassió,
però fou ben en va,
tampoc trobà ningú que li donés consol.
Salm LXIX 21
- Ària (tenor)*
Veieu si hi ha cap dolor
semblant al seu dolor.
Lamentacions I 12
- Recitativu (tenor)*
L'han arrabassat de la terra dels vivents,
pel pecat del teu poble
l'han colpit de mort.
Isaïes LIII 8
- Ària (tenor)*
Però Tu no deixares la seva ànima al país dels morts,
ni permeteres que el teu Estimat
conegués la corrupció.
Salm XVI 10
- Cor*
Portals, alceu les llindes;
portalades eternes, engrandi-vos,
que ha d'entrar el Rei de la Glòria!
Qui és aquest Rei de la Glòria?
És el Senyor, valent i poderós;
el Senyor, poderós en el combat.
El Senyor de les Hosts:
és aquest el Rei de la Glòria.
Salm XXIV 7-10
- Pausa
- Recitativu (tenor)*
A quin dels àngels ha dit mai:
tu ets el meu Fill, avui jo t'he engendrat?
Hebreus I 5
- Cor*
Que tots els àngels de Déu l'adorin.
Hebreus I 6
- Ària (contralt)*
Has pujat a l'altura,
te n'has endut captius
i has rebut dels homes dons d'homenatge,
fins i tot dels rebels,
perquè el Senyor Déu habiti amb ells.
Salm LXVIII 19
- Cor*
El Senyor donà la paraula,
eren munió els missatgers.
Salm LXVIII 12

37 *Air (soprano)*
How beautiful are the feet of them
that preach the gospel of peace,
and bring glad tidings of good things!
Romans X 15

38 *Chorus*
Their sound is gone out into all lands,
and their words unto the ends of the world.
Romans X 18

39 *Air (bass)*
Why do the nations so furiously rage together?
Why do the people imagine a vain thing?
The kings of the earth rise up,
and the rulers take counsel together
against the Lord and against his Anointed.
Psalm II 1-2

40 *Chorus*
Let us break their bonds asunder,
and cast away their yokes from us.
Psalm II 3

41 *Recitative (tenor)*
He that dwelleth in heaven
shall laugh them to scorn,
the Lord shall have them in derision.
Psalm II 4

42 *Air (tenor)*
Thou shalt break them with a rod of iron;
thou shalt dash them in pieces
like a potter's vessel.
Psalm II 9

43 *Chorus*
Hallelujah!
for the Lord God omnipotent reigneth.
The kingdom of this world is become
the kingdom of our Lord, and of His Christ;
and He shall reign for ever and ever.
King of Kings, and Lord of Lords.
Hallelujah!
Revelation XIX 6, XI 15, XIX 16

Ària (soprano)
Que en són de bells els peus d'aquells
que prediquen l'evangeli de la pau
i duen l'anunci de bones noves!
Romans X 15

Cor
La veu d'ells s'ha escampat per tota la terra
i les seves paraules fins als límits del món.
Romans X 18

Ària (baix)
Per què les nacions s'avaloten amb fúria,
per què els pobles en va es conjuren?
Els reis de la terra s'alcen en armes,
els sobirans entre ells conspiren
contra el Senyor i el seu Ungit.
Salm II 1-2

Cor
Trenquem els seus lligams
i desfem-nos del seu jou.
Salm II 3

Recitatiu (tenor)
El qui té el tron al cel
se'n burlarà,
el Senyor farà mofa d'ells.
Salm II 4

Ària (tenor)
Tu els abatràs amb un ceptre de ferro;
els esmicolaràs
talment un atuell de terrisser.
Salm II 9

Cor
Al-leluia!,
que el Senyor Déu totpoderós ja regna.
El reialme del món ha esdevingut
el reialme del nostre Senyor i del seu Crist;
i Ell regnarà pels segles dels segles.
Rei de Reis i Senyor de Senyors.
Al-leluia!
Apocalipsi XIX 6, XI 15, XIX 16

TERCERA PART

44 *Air (soprano)*
I know that my Redeemer liveth,
and that He shall stand at the latter day
upon the earth.
And though worms destroy this body,
yet in my flesh shall I see God.
For now is Christ risen
from the dead,
the first fruits of them that sleep.
Job XIX 25-26; I Corinthians XV 20

45 *Chorus and soli*
Since by man came death,
by man came also
the resurrection of the dead.
For as in Adam all die,
even so in Christ shall all be made alive.
I Corinthians XV 21-22

Ària (soprano)
Jo sé que viu el meu redemptor
i que s'alçarà el darrer dia
sobre la pols.
I encara que els cucs destrueixin aquest cos,
en la meva carn veuré Déu.
Que ara Crist ha ressuscitat
d'entre els morts,
primícia dels adormits.
Job XIX 25-26; I Corintis XV 20

Cor i solistes
Si per un home vingué la mort,
també per un home vindrà
la resurrecció dels morts.
Així com en Adam tothom mor,
així mateix en Crist tothom reviuirà.
I Corintis XV 21-22

46 *Recitative (bass)*
Behold, I tell you a mystery:
we shall not all sleep;
but we shall all be changed in a moment,
in the twinkling of an eye,
at the last trumpet.
I Corinthians XV 51-52

Recitatiu (baix)
Mireu, vull revelar-vos un misteri:
tots no morirem pas,
però tots serem transformats, en un instant,
en un cluc d'ull,
al so de l'última trompeta.
I Corintis XV 51-52

47 *Air (bass)*
The trumpet shall sound,
and the dead shall be raised incorruptible,
and we shall be changed.
For this corruptible
must put on
incorruption,
and this mortal must put on immortality.
I Corinthians XV 52-53

Ària (baix)
Sonarà la trompeta
i els morts ressuscitaran incorruptibles,
i nosaltres serem transformats.
Car aquest cos corruptible
s'ha de revestir
d'incorruptibilitat,
i aquest cos mortal s'ha de revestir d'immortalitat.
I Corintis XV 52-53

48 *Recitative (contr'alto)*
Then shall be brought to pass
the saying that is written,
Death is swallowed up in victory.
I Corinthians XV 54

Recitatiu (contralt)
Llavors es complirà
la paraula escrita:
la mort l'ha engolida la victòria.
I Corintis XV 54

49 *Duet (contr'alto and tenor)*
O death, where is thy sting?
O grave, where is thy victory?
The sting of death is sin;
and the strength of sin is the law.
I Corinthians XV 55-56

Duet (contralt i tenor)
Oh mort, on és el teu fibló?
Oh tomba, on és la teva victòria?
El fibló de la mort és el pecat,
i la força del pecat és la llei.
I Corintis XV 55-56

50 *Chorus*
But thanks be to God,
who giveth us the victory
through our Lord Jesus Christ.
I Corinthians XV 57

Cor
Però gràcies siguin donades a Déu,
que ens ha concedit la victòria
per mitjà de Nostre Senyor Jesucrist.
I Corintis XV 57

51 *Air (soprano)*
If God be for us,
who can be against us?
Who shall lay anything
to the charge of God's elect?
It is God that justifieth.
Who is he that condemneth?
It is Christ that died,
yea rather that is risen again,
who is at the right hand of God,
who makes intercession for us.
Romans VIII 31, 33-34

Ària (soprano)
Si Déu està per nosaltres,
qui estarà contra nosaltres?
Qui gosarà acusar
els escollits de Déu?
Si Déu mateix els fa justos,
qui gosarà condemnar-los?
Si Crist és mort,
més encara, ressuscitat,
i està a la dreta de Déu
i intercedeix per nosaltres.
Romans VIII 31, 33-34

52 *Chorus*
Worthy is the Lamb that was slain,
and hath redeemed us to God by His blood,
to receive power, and riches, and wisdom,
and strength, and honour, and glory, and blessing.
Blessing, and honour, glory and power,
be unto Him that sitteth upon the throne,
and unto the Lamb for ever and ever.

Cor
Digne és l'Anyell que fou sacrificat,
que per la seva sang a Déu ens redimí,
de rebre tot poder, riquesa, saviesa,
força, honor, glòria i lloança.
Lloança i honor, glòria i poder
a Aquell qui seu al setial
i a l'Anyell, pels segles dels segles.

53 Amen.
Revelation V 12-13

Amén.
Apocalipsi V 12-13

Llibret de Charles Jennens
Música de George Frideric Handel
Versió catalana de Miquel Desclot

ELIONOR MARTÍNEZ, soprano

Elionor Martínez Lara (Barcelona, 1996) va començar els estudis musicals a l'Escola Municipal de Música Can Roig i Torres, on es va iniciar en el cant amb la professora María Luz Martínez. Va cursar els estudis superiors al Conservatori del Liceu, becada per la Fundació Ferrer-Salat, amb la professora Dolors Aldea. Va guanyar la Salvat Beca Bach 2016, atorgada per la Fundació Bach zum Mitsingen Barcelona. El 2019, va participar en el 3r Concurs de Cant Josep Palet de Martorell, en què va obtenir quatre premis especials. Es va graduar amb la màxima qualificació en el màster d'Arts en Interpretació Musical a la Hochschule für Musik de Basilea amb el professor Marcel Boone, sota el mecenatge de la Fundació Salvat, i va guanyar el premi al millor recital de final de màster del curs acadèmic 2021-2022.

Com a solista ha interpretat *El Messies* de Handel, el *Rèquiem* i la *Gran missa en do menor* de Mozart, el *Glòria* de Vivaldi, el *Rèquiem* de Fauré, *Un rèquiem alemany* de Brahms i la *Passió segons sant Joan*, el *Magnificat* i diverses cantates de Bach. També ha fet papers de solista en produccions d'òpera com ara *Dido i Enees*, de Purcell; *Così fan tutte*, de Mozart, i *La Cenerentola*, de Rossini. Ha cantat amb la Bremer Philharmoniker sota la direcció de Hermes Helfricht, amb el Gabetta Consort, dirigit per Andrés Gabetta, i en el Festival Bachcelona sota la direcció de Ton Koopman.

En el camp coral, canta habitualment a la Capella Reial de Catalunya, dirigida per Jordi Savall, i al Collegium Vocale Gent, sota la direcció de Philippe Herreweghe. Ha actuat en sales com la Philharmonie de París, la Capella Reial de Versalles, el Teatre Ristori de Verona, el Teatre Nacional de Varsòvia, el Centre d'Arts de Seül i l'església de San Francisco de Paula de l'Havana.

CRISTINA SEGURA, mezzosoprano

Va estudiar el grau superior de cant al Conservatori Superior de Música del Liceu amb M. Dolors Aldea i, posteriorment, va fer dos màsters de cant amb la reconeguda contralt i directora d'orquestra Nathalie Stutzmann. Es va perfeccionar en lied amb Udo Reinemann i Hartmut Höll, entre d'altres.

Destaca per la seva àmplia formació i activitat tant en l'òpera i el lied com en la música antiga i l'oratori.

Ha cantat com a solista a Suïssa, Eslovènia, França, Bèlgica, el Brasil i Espanya, i en festivals com el Festival Bachcelona, la Schubertiada de Vilabertran i el Festival de Música Sacra de Madrid.

Aquesta temporada ha debutat en el rol de Carmen a l'òpera *Carmen*, de Bizet, al Palau de la Música Catalana. Amb solistes i directors de primer nivell, ha interpretat al Teatre d'Òpera de Lausana (Suïssa), entre d'altres, els papers de Smeton a *Anna Bolena*, de Donizetti (2019); de Teresa a *La sonnambula*, de Bellini (2018); d'Alisa a *Lucia di Lammermoor*, de Donizetti (2017); de l'estruc a l'estrena mundial de *Les Zoocrates*, de Thierry Besançon (2017), i de Pepa a l'opereta *La Belle de Cadix*, de Francis López (2016). Al Teatro de la Zarzuela de Madrid ha cantat a *El imposible mayor en amor, le vence amor*, de Sebastián Durón, i ha fet el rol de patge a *La cantada vida y muerte del general Malbrú*, de Jacinto Valledor. Va debutar amb papers com Hexe a *Hänsel und Gretel*, de Humperdinck, o Zita a *Gianni Schicchi*, de Puccini.

Ha rebut diversos premis: en el 20è concurs Josep Mirabent i Magrans, en el curs de lied de les Joventuts Musicals, a l'Académie Internationale des Heures Romantiques de França... Va ser escollida Artista Nova Generació en el festival de lied Life Victoria Barcelona 2014.

Actualment és professora al Conservatori del Liceu de Barcelona i a la Universitat Internacional de Catalunya.

JORGE NAVARRO, tenor

Nascut a Alacant i format al Regne Unit, va cursar estudis de cant clàssic i òpera a la Guildhall School of Music and Drama de Londres, i va completar la seva formació en els programes Britten-Pears i Samling.

S'ha consolidat com un dels tenors més importants de la seva generació en el repertori de Handel. Té gairebé una vintena de títols del compositor en el seu repertori. En aquest sentit, ha cantat, entre d'altres, els papers de Damon a *Acis and Galatea*, amb l'Early Opera Company i Christian Curnyn; Oronte a *Alcina*, amb la Lautten Compagny de Berlín; Lurcanio a *Ariodante*, en el Festival de Handel de Göttingen, i Petrus a la *Brockes-Passion* (versió escenificada), a l'Òpera de Halle. Va participar en el Festival Handel de Londres amb un recital d'àries barroques.

Aquesta temporada (2022-2023) interpreta, entre d'altres, el paper de Goffredo a *Rinaldo*, òpera també de Handel, amb la Capella Cracoviensis i Xavier Sabata, en el Festival Handel de Halle; el de Bajazet a *Tamerlano*, amb l'English Touring Opera, i el de Lelio a *Scipione*, amb Christian Curnyn, en el Festival Handel de Londres. I debuta a l'Òpera de Ginebra com a Telemaco en *Il ritorno d'Ulisse in patria*, de Monteverdi, sota la direcció de Fabio Biondi, a més de fer dos concerts de la mateixa obra a l'Auditorio Nacional de Madrid i al Palau de la Música Catalana, respectivament, entre altres obres de diferents compositors. També destaca la seva activitat concertística centrada en la música sacra del barroc i del classicisme.

Ha enregistrat les òperes handelianses *Lotario* i *Rodrigo*, gravades en viu durant el Festival de Göttingen (Accent), i l'àlbum *German Cantatas for Voice and Virtuoso Violin* amb l'Ensemble Diderot i Johannes Pramsohler (Audax).

JOSEP-RAMON OLIVÉ, baríton

Nascut a Barcelona, rep la Medalla d'Or de la Guildhall School of Music and Drama de Londres el 2017, així com el primer premi i el premi del públic de la Handel Singing Competition el 2015 i el segon premi del Concurso Permanente de las Juventudes Musicales de España el 2011. També és nominat Oxford Lieder Young Artist el 2015, forma part del projecte Le Jardin des Voix de William Christie i Les Arts Florissants el 2017, i és seleccionat ECHO Rising Star el 2018.

Josep-Ramon Olivé comença els estudis de violoncel, piano i cant a l'Escolania de Montserrat. Posteriorment estudia direcció coral i cant clàssic a l'Escola Superior de Música de Catalunya i continua la formació vocal a la Guildhall School de Londres.

Ha col·laborat amb orquestres com Le Concert des Nations, Les Arts Florissants, Hespèrion XXI, l'OBC, la London Handel Orchestra i l'Orchestra of the Age of Enlightenment, sota la direcció, entre d'altres, de Jordi Savall, William Christie, Kazushi Ono i Giampaolo Bisanti.

Entre els papers que ha representat hi ha el comte d'Almaviva (*Les noces de Figaro*, de Mozart), Mercutio (*Roméo et Juliette*, de Gounod), Schaunard (*La Bohème*, de Puccini), Tarquini (*La violació de Lucrecia*, de Britten), Kuligin (*Kátia Kabánova*, de Janáček) i Orfeu (*L'Orfeo*, de Monteverdi).

En el vessant del lied, ha cantat els cicles *Die schöne Magelone*, de Brahms; *Lieder eines fahrenden Gesellen* i *Rückert-Lieder*, de Mahler; *Die schöne Müllerin* i *Winterreise*, de Schubert; *Dichterliebe*, de Schumann; *Histoires naturelles*, de Ravel; *La bonne chanson*, de Fauré, i *An die ferne Geliebte*, de Beethoven, entre d'altres.

De l'activitat dels últims anys destaca l'estrena d'obres dels compositors Salvador Brotons, Josep Vila i Casañas, Albert Guinovart, Joan Magrané, Johan Duijck, Raquel García-Tomás, Laurence Osborn i Albert García Demestres.

COR DE CAMBRA DE GRANOLLERS

El Cor de Cambra de Granollers neix el 1996 amb l'escola de música creada aquell mateix any en el marc de la Societat Coral Amics de la Unió, entitat dedicada des del 1877 a la promoció i difusió de la música coral. El Cor de Cambra de Granollers és una formació resident al Teatre Auditori de Granollers, que l'any 2019 va obtenir el segon premi en el XLVIII Certamen Coral d'Ejea de los Caballeros.

Té un repertori molt ampli que comprèn obres de diversos gèneres, èpoques i estils: polifonia religiosa i profana, barroc, classicisme, romanticisme, música contemporània i cançons tradicionals d'arreu del món. El cor ofereix de manera regular cada temporada produccions en col·laboració amb l'Orquestra de Cambra de Granollers i dins el cicle «La música del cel», organitzat per l'església de Sant Esteve de Granollers. A més de les produccions al Teatre Auditori de Granollers, també actua en alguns dels escenaris més importants del país, com el Palau de la Música Catalana i l'Auditori de Barcelona.

Ha participat en diversos festivals internacionals de cant coral tant a l'Estat espanyol com en diversos països d'Europa. Ha publicat alguns treballs discogràfics, com ara *Després del jazz* (2011), amb el Martí Ventura Quartet, i aquest 2022 ha publicat el disc *Renaissance*, amb Marco Antonio García de Paz.

Des de la seva formació és dirigit per Josep Vila Jover.

GIRONINS

GiroNins és la coral infantil impulsada per la Capella Polifònica de Girona. Està formada per nens i nenes de quatre a setze anys, que setmanalment, sota la direcció de Martí Ferrer, descobreixen el plaer del cant, la bellesa de la llengua i la cultura catalanes, i el valor i la importància del treball en equip.

Van oferir el primer concert el desembre del 2020 a la catedral de Girona, i des del 2021 són convidats a cantar en *El Messies* participatiu de la ciutat. Conjuntament amb la Capella Polifònica, estan implicats en el projecte de recuperació del Cant de la Sibila a Girona.

CLAUDEFAULA

El cor infantil Claudefaula neix l'any 1996, juntament amb l'escola de música del mateix nom, al barri de Santa Eugènia, a Girona. Durant una vintena d'anys, el cor efectua diferents actuacions a Catalunya i en uns quants països d'Europa, com ara França, Bèlgica i Hongria, amb un repertori tant tradicional com d'autor i d'estils diversos. Amb l'arribada de la pandèmia de la covid-19, atura el seu funcionament durant tres cursos.

Aquest curs, el cor reprèn els assajos amb nous cantaires d'entre 8 i 18 anys. Actualment, està dirigit per Clara Cruz i Glòria Bonal.

ORQUESTRA VESPRES D'ARNADÍ

Orquestra barroca creada l'any 2005 per Dani Espasa i Pere Saragossa per oferir versions plenes d'emoció, frescor i espontaneïtat, utilitzant instruments i criteris històrics. El seu nom recorda els concerts que al segle XVIII s'oferien habitualment als *vespres* com a postres dels sopars distingits dels nobles i els burgesos. Carabassa, sucre i ametlles són els ingredients de l'*arnadí*, una de les postres més antigues del País Valencià.

El conjunt ha actuat en importants sales i festivals d'Europa, com els de Peralada, Barcelona, Halle, Praga, Ostrava, Madeira, Sevilla, Santander, Santiago de Compostel·la, Lugo i Madrid, entre d'altres.

Ha enregistrat tres discos amb el segell Musièpoca: *Pièces de Symphonie*, de Charles Desmazes; *Missa en re major*, de Josep Mir i Llussà, i *Anna Maria Strada*, de Handel. A finals del 2018 es va presentar el quart disc, amb el segell Aparté, titulat *L'Alessandro amante*, protagonitzat pel contratenor Xavier Sabata.

La formació rep ajudes del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de l'Institut Ramon Lull.

MARTÍ FERRER BOSCH, director preparador

Als sis anys va començar a cantar a la Coral Saba Nova, fet fonamental per decidir el seu camí. Va estudiar al Conservatori Superior de Música de Girona, ciutat on va néixer, i va continuar al de Barcelona i a Namur (Bèlgica). Actualment és director dels cors i orquestres del Conservatori de Tarragona, on a més imparteix classes. Des del 2016 dirigeix la Capella Polifònica de Girona i des del 2018, el Cor de la Universitat de Girona. El 2019 va fundar GiroNins com a cor infantil de la Polifònica. Des d'aquest any és director de l'Orquestra de la Universitat de Girona, creada recentment. Amb Bernat Cabré va fundar Ficta Edicions.

CLÁUDIO SUZIN, pianista

Va néixer a São Paulo (Brasil), on va estudiar piano amb Gilberto Tinetti a la Universitat de São Paulo i, posteriorment, amb Luiz Carlos de Moura Castro a la Universitat de Hartford (EUA). Músic multidisciplinari, va estudiar també cant amb Benito Maresca i Wayne Rivera, direcció orquestral amb Bernie Lurry i orgue amb Larry Alan Smith.

Cláudio és un destacat pianista de lied. Com a pianista de cambra va treballar amb els alumnes de l'Emerson String Quartet i del Lions Gate Trio. Des del 2007 viu a Girona, on dirigeix les corals Croscat d'Olot i Cyp-sella de Sant Feliu de Guíxols. Actualment, també és professor de repertori vocal al Conservatori del Liceu. Fa poc ha cursat el màster de Lied a l'ESMUC.

CANTAIRES DE L'ASSOCIACIÓ MESSIES PARTICIPATIU

SOPRANOS Alexandra González Cateura • Anna Artigas Vilaplana • Anna Romeu Díez • Carme de Ciurana Gay • Carme Serinyà Gironès • Carmen Salichs Guix • Chantal Pi Puig • Cristina Arana Carreras • Cristina Bota Oliveras • Cristina Soler Ferrer • Elisa Garcia Orra • Eulàlia Tomàs Deig • Gemma Alemany Figueres • Georgina Farras Ribó • Imma Quer de la Torre • Isabel Vidal Díez • Joana Uribe Carpena • Magüi Pérez Cabaní • Maijo Arana Carreras • Maria Dolors Fajula Roura • Maria Esparraguera Villar • María Luisa Dalmases Serras • Maria Pi Puig • Marta Izquierdo Llopis • Marta Torrent Escala • Matilde Rubio Garay • Mireia Mercader Castany • Montserrat Juhera Ferrer • Montserrat Prunés de Riba • Muntsa Soler Casas • Neus Saguer Canadell • Núria Arteaga Pinadell • Olga Supervia Fernández

CONTRALTS Ada Cid Xutglà • Agnès Pumarola Batlle • Aïda Mico Jordan • Anna Castanyer Sardà • Anna Parcerisa Santandreu • Assumpta Fradera Castillo • Carme Corominas Viñas • Carme Subirà Alsina • Carmina Comas • Conxa Masià Martorell • Corona Ferrer Prat • Eulàlia Alomà • Gemma Torrent Escalas • Glòria Bonal Sarró • Glòria Fraser-Gafas Casellas • Imma Arpa Camós • Imma Pol Encesa • Isabel Ferrer Ferran • Isabel Illas Bonavia • Lluïsa de Batlle Teixidor • Luciana Magaldi Bosch • M. Àngels Massana Molera • M. Lourdes Casanova Vilagran • Maria José Olmedo Blanc • Maria Roura Poch • Mariona Aulet Sol • Marissa Jubany Garcia-Villa • Marta Almazán Redondo • Marta Bausells Junoy • Mercè Martín Prats • Montse Miró Fornells • Montserrat Roura Poch • Montserrat Verdaguer Planella • Núria Pellejà Paloma • Pilar Castanyer Bohigas • Pilar Font Nierga • Pilar Pla Vilanova • Providència Arqués Huguet • Roser Benet Pugès • Roser Freixas Garriga • Teresa Portis Espinosa

TENORS Albert Morcillo Zorrilla • Casimir Terradas Mongay • Diana González Díez • Enric Cullell Bonal • Enric Dodas Noguer • Francesc Xavier Masià Martorell • Iñaki Arregui Goñi • Joan Carles Plana Prades • Joan Carreras Riera • Joan Elias Camprubí • Joan Fernández Ribas • Jordi Furró • Jordi Palomer Benet • Jordi Rueda Giné • Jordi Sunyer Deu • Jordi Vilalta Piferrer • Jordi Vilardaga Meseguer • Josep Juando Bosch • Josep Maria Autonell Vilaró • Josep Maria Méliz Bernal • Josep Mir Hurtado • Josep Pané Queralto • Juan Bautista Sanjuán Martínez • Luca Almiñana Morales • Mariona Sarquella Riera • Miquel Casulà Masó • Montserrat Terradas Batlle • Pere de Prada Jaén • Robert González Díez • Santos Martínez Barranco • Teresa Martínez Pegueroles • Xavier Monsó Briñardeli • Xavier Tejedor

BAIXOS Antoni Valls Casanovas • Carles Cerdà Hospital • David Ambler • Enric Belenguer Garcia • Ferran Guerrero Grífols • Francesc Casañas Artigas • Jaume Lleixà Jané • Joan Martín Gurgui • Joan Mohedano Martí • Joaquim Bover Busquet • Jordi Bernardo Figueras • Jordi Roca Casademont • Jordi Vidal Banchs • José Manuel Campos Tascones • José Manuel Ros Sevilla • José Miguel Sánchez Palomero • Joseph Galí Camprubí • Manel Fradera Gajo • Manuel Pérez González • Mark Peter Powrie Grangier • Miquel Aiguabella Mallart • Miquel Llobera Sande • Pere Sòria Badia • Roger Vernós Artigas • Vicenç Ballbona Moré • Xavier Delgado Escrigas • Xavier Sellés Espelta

MANEL VALDIVIESO, director

Nascut a Barcelona, es forma, inicialment, a l'Escolania de Montserrat i arriba a la direcció d'orquestra després d'haver estudiat piano, violí, orgue i cant. Completa la seva formació estudiant anàlisi amb Benet Casablanca i direcció d'orquestra amb Antoni Ros-Marbà.

És un director molt polifacètic, amb un repertori que va des del barroc i el clàssic fins a compositors actuals. Els darrers anys s'ha dedicat especialment a la música simfònica i a l'òpera. En aquest sentit, ha dirigit les principals orquestres espanyoles, com ara les de la Corunya, Granada, Tenerife i Madrid (Nacional, Simfònica i de RTVE). També ha fet recorregut en l'òpera, dirigint, entre altres escenaris, al Teatro Real de Madrid, a l'Òpera Nacional de Corea (Seül) i a l'Òpera de Washington DC, amb títols com *L'elisir d'amore*, *Il barbiere di Siviglia*, *Carmen*, *Lucia di Lammermoor*, *Il trittico*, *Madama Butterfly*, *Il trovatore*, *Turandot*, *Tosca*, *The Turn of the Screw* i *La Bohème*.

Ha enregistrat per a Harmonia Mundi, Naxos, TV3 - Catalunya Música i Columna Música diferents projectes discogràfics, la majoria centrats en l'obra de compositors actuals.

Malgrat l'impuls internacional de la seva activitat recent, ha mantingut sempre contacte amb la realitat musical del nostre país, col·laborant intensament en projectes pedagògics d'alt nivell o en els inicis de nous projectes professionals de perfil jove o de nova creació com ara Girona XXI, el Murtra Ensemble, Camera Musicae, l'Orquestra de Cambra de Cervera, l'Orquestra de Cambra de Granollers, el Bärhof Ensemble i molts d'altres.

De la seva activitat recent destaquen nombroses presències a la temporada estable de la Simfònica de Frankfurt de l'Oder (BSOF), la BOS (Orquestra Simfònica de Bilbao), l'OFM (Orquestra Filharmònica de Màlaga), l'OCG (Orquestra Ciudad de Granada), l'Orquestra de RTVE i l'Orquestra de Cambra de Ginebra (Suïssa).

Ha estat el titular de la càtedra de Direcció d'Orquestra a Musikene (Centre Superior de Música del País Basc), i des del 2001 és el director titular de la JONC (Jove Orquestra Nacional de Catalunya) i cap del departament d'estudis orquestrals del Conservatori Superior del Liceu.

Orquestra Vespres d'Arnadí
Dani Espasa, clavecí i director

200 cantaires de l'Associació Messies Participatiu
Martí Ferrer, director preparador
Cláudio Suzin, piano

Cor de Cambra de Granollers
Josep Vila Jover, director

GiroNins
Martí Ferrer, director

Claudefaula
Clara Cruz i Gloria Bonal, directores

Elionor Martínez, soprano
Cristina Segura, mezzosoprano
Jorge Navarro, tenor
Josep-Ramon Olivé, baríton
Manel Valdivieso, director

Organitza:

Donen suport:

Col·laboren:

FUNDACIÓ **AUDITORI**
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

Patrons:

Mecenes:

Col·laborador principal:

Mitjans col·laboradors:

Finançat per:

